



Malestar ambiental

La polèmica pel relleu d'antics treballadors al parc natural de la Font Roja no cessa. L'enfrontament entre bona part de la població d'Alcoi i la Conselleria de Medi Ambient (UV) ha evidenciat els controvertits mètodes de contractació de l'empresa pública Vaersa.

El qüestionat relleu d'alguns dels treballadors del parc natural de la Font Roja d'Alcoi per altres de clarament vinculats al partit regionalista Unió Valenciana va obrir el passat juliol la caixa dels trons d'una polèmica que ara com ara enfronta amplis sectors de la població d'Alcoi i la Conselleria de Medi Ambient. L'empresa pública Vaersa, controlada per aquesta conselleria, ha estat l'encarregada de fer unes contractacions a les quals s'han oposat ajuntaments, colles ecologistes, propietaris i la resta de col·lectius que, a través del consell rector de la Font Roja, controlen la gestió d'aquest emblemàtic espai.

Dimissió anunciada. L'enfrontament arribava al seu punt culminant el passat 20 d'octubre, en el transcurs d'una tensa reunió del consell rector de la Font Roja que va durar més de tres hores. El president fins aquell moment, Adrià Espí, dimitia amb el suport de tots els sectors representats en aquest organisme. Espí adduïa com a raó, en una detallada exposició, la política de contractació que, a través de l'empresa pública Vaersa, duu a terme en aquest espai natural la Conselleria de Medi Ambient, controlada per UV. Era el penúltim episodi d'una crisi que ja ha arribat a les Corts valencianes. El grup parlamentari d'EUPV ha demanat que s'aclarisca el procediment emprat en la contractació dels treballadors i el PSPV-PSOE té la intenció de demanar la compareixença del conseller de Medi Ambient, José Manuel Castellà, perquè explique les substitucions efectuades el passat juliol.

Els educadors ambientals són els

encarregats d'aplicar a tots els parcs naturals del País Valencià el programa d'educació ambiental encetat per la Generalitat valenciana l'any 1991, llavors en mans del PSPV. El Govern valencià iniciava així un programa destinat a promoure la sensibilització cap al medi, un objectiu considerat prioritari en moltes conferències internacionals. L'any passat, per exemple, en el marc del I Congrés d'Educació Ambiental celebrat a Gernika s'arribava a la conclusió que "es re-

Alguns dels qui treballen a la Font Roja des del mes de juliol formen part de la gestora local d'UV creada un mes abans.

quereix una major professionalització i estabilitat dels equips que duen a terme els programes d'educació ambiental".

La conselleria, no obstant aquestes recomanacions, va mantindre aquest programa amb una plantilla de 26 persones (vegeu EL TEMPS, núm. 634) que van dur a terme la seua tasca amb el precari contracte per obra i servei determinat. Carles Mansanet, portaveu de la Colla Ecologista la Carrasca i membre emèrit del consell rector de la Font Roja, critica que mai s'haja considerat seriosament el programa: "L'educació

ambiental ha tingut el problema de la falta de professionalització. Ningú no se l'ha creguda. Però la gent que mana ara no té tan sols aquest problema, sinó que a més utilitza en aquest programa tan sols la militància política". Mansanet denuncia que la col·locació de persones vinculades haja arribat, fins i tot, a un càrrec com el de director-conservador de la Font Roja, ocupat fins el passat mes de juliol per Fernando de Rojas, militant d'UV. Des del seu punt de vista, "el càrrec de director-conservador és tècnic, no polític". Juan Luis Albors, l'únic membre de l'anterior equip d'educació ambiental que encara treballa a la Font Roja, criticava, en l'última reunió del consell rector, el nomenament del nou director-conservador del Penyal d'Ifac, Daniel Suárez, cap de llista d'UV a Benidorm en les últimes eleccions municipals. Suárez és promotor immobiliari, professió que, al parer d'alguns testimonis arreplegats per aquest setmanari, és difícilment compatible amb el càrrec que ocupa en l'actualitat. Albors acusava Suárez de ser un "emissari" de la conselleria en la Font Roja. El director del parc natural del Penyal d'Ifac ha negat qualsevol implicació en l'afer.

El procés de substitució dels treballadors ambientals va començar al juny del 1996, quan s'inicia el desmantellament de l'equip que s'encarregava d'aplicar aquest programa. Aquest procés acaba amb la renovació d'un 58% de la plantilla. Segons Javier Redomero, responsable del departament de medi ambient de la FSP-UGT del País Valencià, "la política va ser deixar una persona en educació ambiental per parc natural i difi-

cultar-li la faena. Alguns d'ells se n'han anat." No obstant això, a la Font Roja, on l'any 96 van substituir només un membre de l'equip d'educació ambiental, van realitzar aquesta operació el passat mes de juliol: tan sols van renovar el contracte a Juan Luis Albors. La Colla Ecologista la Carrasca Ila-vors va convocar una sèrie de cridaneres mobilitzacions, va acusar la Conselleria de Medi Ambient de contractar només militants d'UV i demanà la readmissió dels treballadors despatxats. Però les acusacions no s'han cenyit només a la política de contractació d'educadors ambientals. Segons un informe elaborat pels dos treballadors despatxats, Pep Cantó i Maria del Campo Alvear, i per Juan Luis Albors, "el que ocorre no afecta només l'equip d'educació ambiental. També han estat afectats la resta de col·lectius que treballen a la Font Roja, com les brigades de manteniment o els vigilants". En aquest parc natural treballen cinc afiliats d'UV: Vicent Cortés, president local d'UV de Cocentaina (el Comtat), i Ismael Clemente, secretari d'aquest partit d'Alcoi, en la brigada de manteniment; Andrés Rubio, vocal de Cocentaina, com a vigilant; i les secretàries d'organització del partit d'Alcoi i de Cocentaina, Àngela Verdú i Milagros Llinares, en el centre d'informació. Segons la Carrasca, el procés de selecció d'aquestes persones, que entraren a treballar el passat mes de juliol, "ha estat totalment fosc, i els criteris adoptats no s'han fet públics en cap moment". Tots aquests llocs de treball depenen de Vaersa, empresa en la qual, segons Redomero, "la gent que entra sempre té relació amb càrrecs polítics d'UV".

Els monitors, en el seu informe, denuncien que "la consolidació del partit a la comarca exigia recompen-sar mitjançant llocs de treball els directius d'UV recentment elegits, i això ha convertit la Font Roja en un bastió del partit". Unió Valenciana, que no es va presentar a les eleccions municipals d'Alcoi el 1995, creà a finals de maig passat una nova gestora local, encarregada d'organitzar el partit en la po-



blació. Alguns dels seus membres entraren a treballar a la Font Roja pocs dies després. Segons l'equip de monitors, amb l'entrada dels nous treballadors s'acomplia la profecia de fa més d'un any: "als membres de l'equip que en aquell moment ens encarregàvem de l'educació ambiental ens donaren a entendre que la continuïtat en el nostre lloc de treball passava per afiliar-nos a UV". Albors donava a conèixer fa poc temps la transcripció d'una conversa telefònica amb un representant d'UV en què aquest últim li assegurava que per continuar treballant a la Font Roja "havia de militar en el partit". Albors li preguntava si era imprescindible ser militant, a la qual cosa el seu interlocutor li responia: "sí, si no, no podràs fer res, eh!".

Les proves de la discòrdia. La major part dels treballadors contractats per Vaersa des de juliol del 96 com a educadors ambientals i com a vigilants forestals han superat unes proves de selecció realitzades per Stemper Consultores, empresa en la qual va delegar Vaersa l'elecció del personal. El juny de l'any passat, aquesta consultora efectuava les proves per renovar l'equip d'educació ambiental. La relació d'alguns dels nous contrac-

tats amb Unió Valenciana era evident. Però l'escàndol saltava el passat mes de març, quan es van dur a terme les proves per contractar els vigilants forestals, un col·lectiu de més de 200 professionals. Redomero denuncia que aquestes proves no tenien cap relació amb el perfil professional dels llocs de treball a cobrir: "Les proves no s'adapten al contingut de les bases perquè no es van negociar prèviament i el resultat ha estat una relació d'aprovatats acostats a UV. Han fet proves que consistien en un test de personalitat arbitrari i ambigu per cobrir tots els llocs de vigilants forestals. Stemper no ha tingut en compte ni el que estableix el plec de condicions tècniques elaborat per la mateixa conselleria perquè no s'ha respectat l'experiència". Redomero pensa que aquest procés va constituir un punt d'inflexió en la qualitat del treball: "des que entraren els nous treballadors, el servei ja no és el mateix. S'ha creat molta crispació entre els que tenien antiguitat (entre quinze i vint anys en el lloc de treball) i els que entraren, que no tenen experiència ni professionalitat". El procés de selecció de març va donar lloc a situacions tan explícites com la que es va produir a la comarca de la Plana d'Utiel, on

Panell de la Colla Ecologista la Carrasca instal·lat al parc natural de la Font Roja, on es poden observar dos forats per col·locar la cara i traure's una foto vestit com a militant d'Unió Valenciana amb carnet i 'enchufe'. Aquest grup de defensa del medi duu a terme una campanya per denunciar la política de contractació de treballadors dels parcs naturals.

Parc natural de l'Albufera de València, on no queda cap dels anteriors educadors ambientals. La renovació dels equips encarregats d'aplicar aquest programa afecta tots els espais naturals valencians.



el candidat d'UV de Requena, Juan Domingo Orea, la dona, un fill i una filla superaren les proves per entrar a treballar com a vigilants forestals. El candidat d'UV de Requena, que era el coordinador de l'espai jove de l'IVAJ (Institut Valencià de la Joventut, en mans d'UV i dirigit pel secessionista lingüístic Ximo Lanuza) d'aquesta comarca, no ha estat l'únic cas de transvasament de militants del partit entre aquestes dues institucions.

La contractació de treballadors de les brigades de manteniment, que realitzen tasques de caràcter estacional, tampoc no s'ha salvat de la controvèrsia. El passat mes d'agost, els veïns de Xelva (els Serrans) van haver d'escoltar un pregó en el qual UV, sense representació municipal, informava que totes les persones interessades a treballar en aquestes brigades havien de posar-se en contacte amb el president o el tresorer del partit en aquesta localitat.

Arribar als jutjats. El conveni col·lectiu de Vaersa està a hores d'ara blocat, cosa que, al parer de Javier Redomero, ha provocat que "s'hagen judicialitzat els conflictes entre l'empresa i els treballadors". Actualment hi ha un bon nombre de demandes contra l'empresa plantejades per treballadors no renovats. Toni Barceló, monitor de la Font Roja, i Màriam Capderrós, monitora del Fondó d'Elx, despatxats el juliol del 96,

han guanyat les demandes presentades contra les empreses adjudicatàries de la contractació dels monitors ambientals. Contra les sentències, però, s'han presentat recursos davant el Tribunal Superior de Justícia valencià. Vaersa

El bloqueig del conveni col·lectiu de Vaersa provoca la judicialització dels conflictes i un elevat cost econòmic per a l'empresa.

va guanyar recentment el judici plantejat pels dos treballadors no renovats el juny passat a la Font Roja. Aquests treballadors tenen la intenció de recórrer contra la sentència. Segons Hèctor Villalba, president d'UV, aquesta decisió judicial dóna la raó a Vaersa. Segons Pep Cantó, el guia despatxat, Vaersa va mentir en el judici perquè va presentar uns documents que acrediten unes proves que mai no es van realitzar. Segons Cantó, "els documents diuen que les noves persones contractades van obtenir més punts que jo en un concurs al qual jo no em vaig presentar". Fernando de Ro-

jas, ex-director-conservador de la Font Roja i militant d'UV, que va ser destituït a finals de juliol, pocs dies després de donar suport als treballadors despatxats, reconeixia la setmana passada que en el procés de selecció hi hagué irregularitats. Quasi tots els treballadors que han presentat demandes contra l'empresa tenien contractes per obra i servei determinat, que, segons Redomero, "és la modalitat de contractació que utilitza habitualment l'empresa Vaersa, una de les empreses públiques amb més treballadors en situació precària". Aquest representant sindical considera que l'arribada dels conflictes als tribunals perjudica econòmicament l'empresa: "Vaersa perd els judicis, que donen la raó als treballadors, però no obliguen a readmetre'ls i l'empresa ha de pagar indemnitzacions. Estan disposats a pagar indemnitzacions per contractar a qui volen i així tenen un doble cost".

La preocupació que, al capdavant, manifesten alguns dels col·lectius implicats en aquesta polèmica és que la política de contractació de Vaersa pugui afectar la qualitat dels serveis. El conseller de Medi Ambient, en la seua intervenció durant l'última reunió del consell de la Font Roja, assegurava que les noves contractacions responen a nous mètodes de gestió que necessiten nova gent, sense especificar en què consistia aquest nou model. Aquest setmanari va intentar, sense èxit, obtenir explicacions sobre els objectius de la Conselleria.

La Carrasca, ben al contrari, en una carta en què demana la dimissió del conseller, li retrau "la pèrdua de qualitat dels serveis oferits en els parcs naturals com a conseqüència de la desprofessionalització del seu personal". Aquest grup ecologista, un dels més actius del País Valencià, ha rebut 75.000 pessetes d'ajuda per a activitats ambientals, el mínim que concedeix aquesta conselleria a les entitats que ho sol·liciten. La quantitat que rebien habitualment vorejava el mig milió.

Miquel Calvet